



Kiadja: A FÖLDMIVELÉSÜGYI M. KIR. MINISZTERIUM
AZ „ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET“ HIVATALOS KÖZLÖNYE

MEGJELENIK minden hó 1-én és 15-én.

Az Országos Halászlati Egyesület tagjai ingyen kapják.
Nemtagoknak előfizetési díj: Egész évre 6 K, fél évre 3 K

Szerkeszti: RÉPÁSSY MIKLÓS.

Szerkesztőség: Budapest, V. Ügynök-utca 19. szám., IV. emelet.
A lapra vonatkozó mindennemű közlemények a szerkesztőséghez intézendők.
Hirdetéseket a lap számára a „Patria“ r.-t. Budapest, Üllői-út 25. vesz fel.

TARTALOM: Tógazdasági biológiai vizsgálatok. *Unger Emil dr.* — Halászlati kataszter. (Liptó megye halászlati jogosultjai.) (Folyt.)
Végh János. — A Bodeni tó halászlata 1914-ben. (K.) (Folyt. és vége). — A magyar halászlai szakirodalma. *Dr. Vutskits György.*
(Folyt.) — Halászlai Kínában. *Faltay László.* — Társulatok. Egyesületek. — Vegyesek. — Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések.

Tógazdasági biológiai vizsgálatok.

(A testfenntartó táplálék szerepe.)

Irta: *Unger Emil dr.*

A „Halászlai“ legutóbbi számában az 50,880/1916. sz. miniszteri rendelettel*) összefüggésben közölt híradás kapcsán jelezhetjük, hogy az *iharosi tógazdaságban* vizsgálatok indulnak meg mostanában annak a dolognak a kiderítése végett, hogy a természetes haltáplálék minőségének és mennyiségének nagyobb változásai rendszeres mesterséges takarmányozás mellett minő befolyással vannak a halak növekedésére, súlybeli gyarapodására.

Az ilyen vizsgálat éppen nem könnyű feladat, de annál érdekesebb, mert nagyon különféle megfigyelések eredményeit kell egymásmellé állítani, sok zavaró körülmény között kell eligazodni s éppen ezért az utóbbiak lehető kiküszöbölésére kell törekednünk, anélkül, hogy a tó gyakorlatilag bevált üzemtervén bármit is változtathatnánk.

Az idej megfigyelésektől természetesen egyelőre csak alaposabb tájékozódást lehet várni, hiszen már a tenyésztési időszak közepén leszünk, mire az adatok gyűjtése rendszeresen megindul.

Tógazdaságainkban a biológiai vizsgálatok terve nem új, a mint ez lapunk régebbi évfolyamainak egyes közleményeiből megállapítható (L. pl. *Répássy*: „Még egyszer a mennyiségi planktonvizsgálatról. 1913. évi 7. és 8. szám. — *Unger dr.*: A biológiai állomások feladatairól. 1915. évi 10. sz. — *Répássy*: A halélettani állomásról. 1915. évi 11. sz. Vezető cikkek).

Répássy egyik közleményében ilyen vizsgálatok gyakorlati kivitelére nézve alaptervezetet is találunk, mely ma is zsinórmértékül szolgálhat (l. „Halászlai“.

*) Vizeink és tógazdaságaink gyakorlati irányú vizsgálata. Idei évf. 12. sz. Vegyesek.

1913. évf., 73., 85. lap). Erre válaszképpen írtam „A mennyiségi planktonvizsgálat gyakorlati kivitele mesterséges halastavakban“ (U. o. 105. lap) című közleményemet, rámutatva az ilyen vizsgálatok nehézségeire. Azóta három év telt el s ma a tudomány állása által adott eredményeket, újabb eszközöket, tapasztalatokat is a cél szolgálatába állíthatjuk. Már akkor sem csupán a szorosabb értelemben vett „plankton“, a *lebegő* táplálék vizsgálatáról volt szó az idézett közleményekben, ma pedig még inkább figyelemben részesítjük a nagyobb parti és fenéklakó szervezeteket, szóval mindent, a mi a halak természetes táplálékául szolgálhat, ideértve a repülő vízirovarokat is, a mennyiben nagy rajokban mutatkozhatnak. (Pl. kérészek.) Sok mindent akarunk lehető pontosan megfigyelni, éppen ezért csak egy, legfeljebb két tóban végezzük vizsgálatainkat, melyek részleteiről most még nem szólhatunk. E helyett inkább egy aktuális és különleges kérdéstről akarok egyet-mást elmondani, mely szintén megfigyeléseink tárgya lesz a most kétnyarassá fejlődő pontyokon.

Arról van szó, hogy mi lehet az oka, vagy melyek lehetnek az okai éppen a két- és háromnyarassá fejlődő pontyok helyenként, az intenzív etetés dacára is, nyárutókor, még meleg vízhőméretek mellett is tapasztalt *lassúbb* gyarapodásának, vagyis annak, hogy a halakon próbahalászlások alkalmával, pl. augusztusban azok „megnyúlását“, a súlygyarapodás csökkenését vehetjük észre?

Rendesen kezelt tógazdaságban, a hol van elegendő takarmány s a hol annyit etetnek, a mennyit a halak *elfogyasztani hajlandók* s lelkiismeretesen ellenőrzik azt is, vajjon a halak *csakugyan elfogyasztják-e az adagokat*, ennek a jelenségnek legközelebbi oka mindenestre a halak *étvágyának csökkenése* lehet csak.

Ennek az „étvágycsökkenésnek“ azonban természetesen szintén van oka, vagy vannak okai. Ha ez már augusztusban, *meleg* időjárás mellett észlelhető, akkor

különféle kedvezőtlen körülmények játszhatnak szerepet a dologban, melyek kutatása egyik fontos feladatunk lesz éppen az idei nyár folyamán. Egyet azonban már most is — úgy hiszem — határozottan állíthatok. A halak súlybeli gyarapodása bizonyos idő alatt, pl. 10 naponként, *korukkal csökkenő tendenciát* kell hogy mutasson, azonos viszonyok között is. Ezt minden élő lényenél többé-kevésbé észlelhetjük. A fejlődésnek induló élő organizmusok *életük fiatal korában rohamosan gyarapszanak súlyban*, de ez a gyarapodás mind lassúbbá válik természetes, állandóan normális viszonyok között is, a hogy közelednek a szervezetek teljes kifejlődésük felé. Ez természetes dolog. A még fejletlen növény, állat, ember növekedésre, szervezete mind teljesebb kifejlődésére, hogy úgy mondjam, *építésre fordítja tápláléka nagy részét*. Annál többet, minél több *hiányzik* még az élő épület betetőzéséhez.

Vannak ugyan folytonosan növekedő szervezetek is, pl. a fák, de azért azok „sem nőnek az egekig”. Az állati szervezetek nem ilyenek, ezek ivarérettségük elérése után egyáltalán nem, vagy a fákhhoz képest mindenestre csak kevésbé növekednek és gyarapodnak még hosszabb-rövidebb ideig. A halak közül ugyan sok faj nagyon tekintélyesre nőhet meg ivarérettsége után is, óriássá is fejlődhetnek, ámde azért ezek sem kivételek a szabály alól. Növekedésük lassúbb lesz öregebb korukban, mert a fölvelt tápláléknak *folyton nagyobb és nagyobb részét veszi igénybe testük fenntartása*. A táplálék ugyanis két célra szolgál a szervezetben: annak fölépítésére és fenntartására. Minél kisebb a szervezet, annál több kell és több jut az építésre, minél nagyobb, súlyosabb, annál több kell a fenntartására, az élő gépezet energiáját szolgáló „fűtésre”. Ez az utóbbi a *testfenntartó táplálék*. (Erhaltungsfutter.) A tógazdák nagyon jól tudják ezt tapasztalatból is. Erre a dologra különösen figyelniük kell s csak akkor kereshetünk egyéb okokat a lassúbb gyarapodás előidézésében, ha ez más, normális tavakéhoz képest abnormálisan alacsony, vagy éppen megáll akkor, a mikor ezt egyáltalán nem tudjuk magunknak megmagyarázni.

Halászati kataszter.

(Liptó megye halászati jogosultjai.)

Írta: Végh János.

(Folytatás.)

Az igazoló eljárásnál a hatóság és az összes érdekelt bizottsággá alakulva a kérdéses vizeket a helyszínen bejárták, ezek fekvését és kiterjedését jegyzőkönyvileg megállapították az összes parti birtokok és birtokosok felsorolása mellett. Ennek alapján tartatott meg aztán az érdemleges tárgyalás, mely a közigazgatási úton meg nem felelbezhető határozathozattal végződött; a meg nem elégedő fél azonban az 1888. évi XIX. t.-cz. 5. §-a értelmében birtokon kívül a határozat kézbesítésétől számított 6 hónap alatt jogai érvényesítése végett a bíróságnál pert indíthatott.

Az ily módon idegen vízterületeken igazolt halászati jogosultságok azonban a rávonatkozó *alispáni igazoló határozatokban* főként a szomszédok és a földrajzi fekvés szempontjából vannak részletesen körülírva, ellenben azoknak területmérték szerinti terjedelme számszerűleg feltüntetve nincsen, sőt azt még utólag megállapítani sem könnyű dolog, a mennyiben a célnak megfelelő megállapítása rendszerint csak térképekről való lemérés alapján vagy műszaki felmérés, avagy a valóságot megközelítő becsléssel történhetik. Szóval a

dolog tisztázása alapos megfontolást és szakszerűséget igényel.

Az alispáni igazoló határozatok *általában véve rendezetlenül hevernek a vármegyei levéltárakban* és felkutatásuk sok esetben nagyon is fáradságos munka. Egyes jogosultságok szinte feledésbe mennek, mert a jogosítottak jogutódainak nincsen tudomásuk az igazolásokról, tehát nem is keresik az okmányokat. De, hogy ez másképp is lehet, azt igen tanulságosan igazolja *Liptó vármegye*, a hol az alispáni hivatal az 1888. évi XIX. t.-cz. 4. §-a alapján igazolt halászati jogosultságokról 489/1891. sz. alatt *hivatalos jegyzéket* vezet; ez a jegyzék 71 igazolásról tanúskodik.

Ez a nyilvántartási jegyzék a magánjogi és gazdasági vonatkozásai mellett már csak kortörténeti szempontból is igen érdekes adatokat tartalmaz, a melyeket az alábbiakban ismertetek.

1—9. sorszámok alatt bejelentőként az újvár-likavai k. *kincstári uradalom* szerepel és pedig sorjában a következő tételekkel:

1. Három-Boczán az 1890. évi október 26-án 9079. ai. számú határozattal igazoltatott: a Három-Boczán község határában levő Boczianka nevű patak jobb partja s az abba szakadó jobbpárti patakok egész medre.

2. Újváron az 1890. évi október 26-án 7505. ai. sz. határozattal: az Újvár község (telep) területén levő a) Vág folyónak Hybbe község határától a Prekászkai pataknak a Vágba való beömléséig terjedő szakaszának jobb partja, ide értve a telepen levő összes műcsatornákat is; b) Béla vizének Dovalló község határától Pottornya-Prekáska község határáig terjedő szakaszának balpartja.

3. Soós község határában az 1890. évi október 22-én 9078. ai. sz. alatt: a Vág folyónak a Soósó és Hrboltó községek között határt képező Soósóven nevű pataknak egész medre.

4. Maluzsinán az 1890. évi október 22-én 9080. ai. sz. alatt a maluzsinai határban levő Maluzsinka nevű pataknak és mellék ágainak egész medre.

5. Három-Revuczán az 1890. évi október 21-én 9330. ai. szám alatt: a háromrevuczai határban levő Revuczanka nevű pataknak és mellékágainak egész medre.

6. Teplicskán az 1890. évi október 22-én 5658. ai. sz. alatt: a teplicskai határban levő Fekete-Vág vizének bal partja s a határbeli összes többi vizek egész medre.

7. Gombáson az 1890. évi október 22-én 9081. ai. sz. alatt: a gombási határban levő Lubochnanka nevű pataknak és mellékágainak egész medre.

8. Oszadán az 1890. évi október 21-én 9354. ai. sz. alatt: az oszadai határban levő Revucsanka és Luzsanka nevű patakoknak és azok mellékágainak egész medre.

9. Vázseczen az 1890. évi október 21-én 7498. ai. sz. alatt: a vázseczi határban levő Fekete-Vág vizének bal partja és a Bjelanka nevű pataknak Vychodna község határától Fehér-Vágba való szakadásáig terjedő szakaszának jobb partja.

10. sorszám. Az *oszadai róm. kath. plébánia* bejelentése alapján Oszadán az 1890. évi október 21-én 9354. ai. sz. alatt: az oszadai határban levő Koritnicsjanka nevű pataknak és mellékágainak egész medre.

11. sorszám. A *Szent-Ivány, Szmracsányi és Baán családok közbirtokossága* bejelentésére, Vázseczen az 1890. október 21-én 7498. ai. sz. alatt: a vázseczi határban levő: a) Fekete-Vág vizének jobb partja. b) Fekete-Vág vizének a víz eredetétől a vychodnai határba léptéig terjedő szakaszának egész medre. c) A határban levő minden többi vizeknek és patakoknak egész medre.

Kivéve a k. kincstári uradalom javára az előző rovatban foglalt számú végzéssel igazolt vizeket.

12. sorszám. Ugyanannak bejelentésére Csorbán az 1890. évi október 21-én 7499. ai. sz. alatt: a csorbai határban levő: *a)* Fekete-Vág vizeinek jobb partja. *b)* Mlinicza és Zselema nevű patakok egész medre.

13. sorszám. *Kvacsán községe* bejelentésére Kvacsánban az 1890. évi október 21-én 5726. ai. sz. alatt: a kv csáni határon át folyó Kvacsánka nevű pataknak Hutti község határától Szielnicz község határáig terjedő szakaszának és a határbeli mellékágainak egész medre.

14. sorszám. *Luby Gyula* bejelentésére Kisolaszi-Demcsénben az 1890. évi október 21-én 7505. ai. sz. alatt: a kisolaszi-demcséni határban levő Vág folyónak az Olaszinál álló régi megyei hídtól Verbó község határáig terjedő szakaszának egész medre.

15. sorszám. *Teplánszky Mór* bejelentésére Teplán az 1890. évi október 21-én 7980. ai. sz. alatt: a teplai határban levő: *a)* Teplianka nevű patak egész medre. *b)* Vág vizének a mitosini határtól a Teplianka patak beömléséig terjedő szakaszának jobb partja.

16. sorszám. *Németlipcse község* bejelentése alapján 1890. évi október 22-én 8039. ai. sz. alatt: a németlipcsei határban levő *a)* Vág vizének a hurtuvaneczi csárdától Szentmihály község határáig terjedő szakaszának bal partja és *b)* az összes határbeli patakok és vizeknek egész medre.

17. sorszám. A *besztercebányai róm. kath. káptalan* bejelentésére Kisolasziban 1890. évi október 30-án 6798. ai. sz. alatt: a kisolaszii határon átfolyó Vág vizének Kisolaszi község határába léptétől a Kisolaszi alatt álló régi megyei Vág-hídig terjedő szakaszának egész medre.

18. sorszám. A *Rády-család közbirtokosságának* s az ennek tagjai sorába tartozó *Svidrony Mihály, Svidrony Miklós* és *Bagyó Krajcsi János* bejelentésére Ivacsnofaluban 1890. október 22-én 9074. ai. sz. alatt: az ivacsnofalvi határon átfolyó Vág vizének a Szentmihály község határától Lazipusza határáig terjedő szakaszának bal partja s a Vág folyónak Lazi pusza alatt kezdődő Bernicze nevű helytől a lizskófalvi határig terjedő szakaszának bal partja.

19. sorszám. *Rósztokay Moluz János* bejelentésére Ivacsnofaluban 1890. október 22-én 9074. ai. sz. alatt: az ivacsnofalvi határon Lazipusza mellett elfolyó Vág vizének a Rabozsicznó nevű ponttól Bernicze nevű helyig terjedő szakaszának bal partja.

20. sorszám. *Vitális Antal* úgy is, mint a pottornyai közbirtokosság igazgatója és *Pottornay Miklós* úgy is, mint kiskorú *Pottornay Mária* gyámja bejelentésére Jamnikon 1890. október 30-án 9816. ai. sz. alatt: a jamniki határon átfolyó „i jeleül” a galicziai határtól a pribilina határig, vagyis a Racskova nevű patak két ágra szakadásáig terjedő Jamnicska és Bacskova nevű patakok egész medre.

21. sorszám. *Neudek Hortenzia* bejelentésére Pottornya-Prekásán 1890. október 30-án 9814. ai. sz. alatt: a pottornyai határon elfolyó Vág vizének és Pottornay Miklós tagja alsó végétől a pottornyai volt úrbéresék mezeje felső végéig terjedő szakaszának jobb partja.

22. sorszám. *Pottornay Miklós* és *Vitális Antal* úgy is, mint a Pottornyai család közbirtokosságának igazgatója bejelentésére Pottornya-Prekásán 1890. október 30-án 9815. ai. sz. alatt: a pottornyai-prekásai határban levő *a)* Béla vizének egész medre; *b)* Vág vizének jobb partja, kivéve annak a Pottornay Miklós tagja alsó végétől a pottornyai volt úrbéresék mezeje

felső végéig terjedő, a fentebbi pont alatt Neudek Hortenzia javára igazolt szakaszát.

23. sorszám. A *Jódb-család közbirtokossága* s *ennek tagja Andaházy Géza* bejelentésére Prószéken 1890. október 30-án 9182. ai. sz. alatt: a prószéki határban levő Prószecsanka nevű patak egész medre.

24. sorszám. *Dubravai közbirtokosság* bejelentése alapján 1890. november 1-én 10,169. ai. sz. alatt: Dubrava község határában a Laziszkói hegységben fakadó Velká Dolina völgyén lefutó s lentebb két ágra szakadó Lubeljanka nevezetű patak bal vízmedrének (nyugoti ágnak) bal partja, Dubrava község mezejéig, innen kezdve Királylubella község határáig fenti nevezetű Lubeljanka pataknak egész vízmedre.

25. sorszám. A *Veszeloovszky család* közbirtokossága bejelentésére Luzsnán 1890. november 1-én 10,176. ai. sz. alatt: a Luzsna község határában levő Luzsnanka-Prosztoka-Banszko és Patocsini patakoknak egész medre, az utóbbinak Oszada községben fekvő része is.

26. A *Vitális-család közbirtokossága* bejelentésére Vitálisfalun 1890. november 1-én 10176. ai. sz. alatt: a Vitálisfalu község határában levő Szmrecsjanka nevezetű víznek egész medre.

27. sorszám. A *Szent-Ivány család közbirtokossága* bejelentésére Szentivánban 1890. évi november 1-én 10172. ai. sz. alatt: a szentiváni határban található víznek egész medre és a liptóujvári határtól Magyarfalu határáig a Vág folyó bal partja.

28. sorszám. A *Szent-Ivány család közbirtokossága* bejelentésére Magyarfalván 1890. évi november 1-én 10173. ai. sz. alatt: a magyarfalvi határon lefutó Vág folyónak egész bal partja Németporuba határáig és jobb partja Benedekfalvi határig.

29. sorszám. A *Szent-Ivány család közbirtokossága* bejelentésére Németporubán 1890. évi november 1-én 10174. ai. sz. alatt: a németporubai határ mellett elfutó Vág folyónak bal partja és a határban található kisebb vizeknek összes medrei.

30. sorszám. Az *Andrásfalvi közbirtokosság* bejelentésére Andrásfalván 1890. november 1-én 11312. ai. sz. alatt: az Andrásfalu község határán lefutó Jálócz vizének egész medre és a Vág folyónak Rásztok határáig jobb partja.

31. sorszám. *Platthy Gyula* és a *Platthy-család közbirtokossága* bejelentésére Nagypalugyán 1890. nov. 1-én 11311. ai. sz. alatt: a nagypalugyai határon lefutó Lubeljanka nevezetű vízének egész medre és a Vág folyónak bal partja.

32. sorszám. *Verbicz község közbirtokossága* bejelentésére Verbiczen 1890. november 1-én 10171. ai. sz. alatt: a Verbicz község határa mellett lefutó Vág folyónak jobb és bal partja, Hlanovjanka patak egész medre, illanói határban és a hol Verbicz község a birtokos, Plostincsek nevezetű víz medre és Demenovjanka folyó víznek jobb partja, a hol Verbicz község határát érinti.

33. sorszám. *Deménfalvi közbirtokossága* bejelentésére Deménfalun 1890. november 1-én 11313. ai. sz. alatt: a deménfalvi határban levő Demenovjanka nevű víz medrének jobb partja.

34. sorszám. A Benedekfalván lakó *Benedekfalvi-Szt.-Andrásy* és *Konszakai közbirtokosság* bejelentésére Konszka-Szt.-András-Benedekfalun 1890. évi november 1-én 10170. ai. sz. alatt: a mondott községek határaitban fekvő Tarnócz-Bresztovina és Konstjanka vizeknek egész medre és határa mellett elfutó Vág folyónak jobb partja.

35. sorszám. A *Szmrecsányi család közbirtokossága s a nagybobróczy római kath. plébánia* bejelentésére Szmrecsánban 1890. november 1-én 1430. ai. sz. alatt: a Szmrecsán község határában levő Szmrecsanka nevezetű pataknak egész medre.

36. sorszám. *Ghyllány László* bejelentése alapján, Motkó-Szentkereszt, Czin-Szentkereszt és Király-Szentkereszt községek határában, 1890. évi november 1-én 1430. ai. sz. alatt: Motkó-Szentkereszt határán elfutó Lubeljanka nevezetű víz medrének jobb partja. Czin-Szentkereszt határát mosó Lubeljanka pataknak jobb partja egészen a nevezett község alsó végéig és Király-Szentkereszt határánál lefolyó fenti nevezetű folyóvíznek bal partja, egészen Gálfalu határáig.

37. sorszám. *Thuránszky József* bejelentése alapján Motkó-Szent-Kereszt és Czin-Szent-Kereszt községek határában, 1890. évi november 1-én 1430. ai. sz. alatt: Motkó-Szt.-Kereszt határát mosó Lubeljanka nevezetű víz medrének jobb partja fenti Ghyllány Lászlóval egyetemben. Czin-Szent-Kereszt határán lefolyó Lubeljanka pataknak jobb partja, egészen Ancsikfalu puszta határáig.

38. sorszám. *Ozv. Platthy Imréné* bejelentésére Gálfalu-Ancsikfalu pusztatelepen 1890. évi november 1-én 1430. ai. szám alatt: a Czin-Szt.-Kereszt község határától kezdve Gálfalu határáig Lubeljanka nevű víz medrének jobb partja.

39. sorszám. *Rotschild Jakab és Spitz József* Okolicsnón lakó *birtoktársak* bejelentésére Podhorán pusztán 1890. nov. 1-én 11,316. ai. sz. alatt: a Podhorán puszta határában levő Podhorjanka nevű vízének egész medre és az ezen birtokrész földjeit mosó Vág folyam jobb partja.

40. sorszám. Az *Okolicsnói közbirtokosság* bejelentésére Okolicsnón és Szt.-István pusztán 1890. november 1-én 11,315. ai. sz. alatt: az Okolicsnó község határánál lefolyó Vág vízének jobb partja, továbbá határában levő Szmrecsanka pataknak egész medre mellékágaival együtt, végre Szt.-István puszta területén lefolyó Szmrecsanka vízének egész medre a zsári határig.

41. sorszám. *Okolicsnói közbirtokosság* bejelentése alapján Lazizskó-Csrmo és Szent-Rányán-Szt.-Kereszt községek határában 1890. évi november 1-én 11,314. ai. szám alatt: a lazizskói hegyláncolatban Mosnicza völgyében Záklukeyhegy alatt fakadó és Lazizskó-Csrmo és Szt.-Rányán-Szt.-Kereszt község határait szelő Mosnicza, vagy helyesebben Lubeljanka nevű víznek egész medre és mellékágai, Motkó-Szt.-Kereszt község határáig. Innen lefelé egészen a királyszentkereszt határig fenti nevezetű víznek bal partja. Ugyanazon hegység Velká-Dolnia völgyében fakadó Lubeljanka nevezetű, lejjebb a két ágra szakadó, Kovácsová erdőséig lenyúló víz medrének jobb partja. Kovácsová erdőségtől kezdve, a hol a fenti pataknak két ágra szakadása van, a jobb oldali vízmedernek (keleti ág) egészen az Okolicsányi közbirtokosság erdővédjei lakásáig bal partja. Végül Kovácsová erdőségtől kezdve, a hol a fentnevezett folyamnak kettős szétágazása kezdődik, a bal oldalon lefutó vízmedernek (nyugoti ág) jobb partja egészen Dubrava község jobb oldalán kezdődő mezejéig.

42. sorszám. *Platthy Gyula* bejelentése alapján, Lazizskó község határában 1890. november 1-én 11,314. ai. szám alatt: Velká-Dolina völgyében fakadó és Kovácsová erdőségtől kezdve egészen az okolicsnói közbirtokosság erdővédjei lakásáig lefutó Lubeljanka nevezetű jobb oldali vízmedrének jobb partja.

43. sorszám. A *Baán család közbirtokossága* bejelentésére Jálóczon 1890. november 1-én 1426. ai. sz. alatt: a Jálócz és Nagybobrócz községek határait szelő Jálócz

nevezetű víz Porihnost ágának egész medre s innen fentnevezett pataknak bal partja egészen Nádasd község határáig.

44. sorszám. *Nagybobrócz mezőváros* bejelentésére Jálóczon 1890. november 1-én 1426. ai. sz. alatt: a fentnevezett Jálócz vize „Na Jarki” nevezetű ágának egész medre s innen Nádasd község határáig Jálócz vízének jobb partja.

45. sorszám. A *nagybobróczy r. kath. plébánia* bejelentésére Jálóczon 1890. november 1-én 1426. ai. sz. alatt: a jálóczy határban fekvő s Jálócz és Nagybobrócz községek határát szelő Jálócz nevezetű víznek egész medre.

46. sorszám. A *Baán család közbirtokossága* bejelentésére Nádasdon 1890. november 1-én 1427. ai. sz. alatt: a Nádasd-község határánál elfutó Jálócz nevezetű víznek bal partja.

47. sorszám. *Nagybobrócz mezőváros* bejelentésére Nádasdon 1890. november 1-én 1427. ai. sz. alatt: a Nádasd és Nagybobrócz községeket elhatároló Jálócz vízének jobb partja.

48. sorszám. A *nagybobróczy r. kath. plébánia* bejelentésére Nádasdon 1890. november 1-én 1427. ai. sz. alatt: a fenti nevezetű pataknak egész medre.

49. sorszám. *Nádasd községi r. kath. tanító* bejelentése alapján 1890. november 1-én 1427. ai. sz. alatt: Nádasd község határában lefolyó fenti Jálócz nevű pataknak bal partja.

50. sorszám. A *Nádasd községi volt úrbéresek* bejelentésére Nádasdon 1890. november 1-én 1427. ai. sz. alatt: a Nádasd község határában beltelkeik irányában lefolyó Jálócz pataknak bal partja.

51. sorszám. *Kisपालугya község közbirtokossága* bejelentésére Kisपालугyán 1890. november 1-én 1428. ai. sz. alatt: a Kisपालугya határában levő Demenovjanka nevű pataknak egész medre birtokaránylag és Verbicz község határától Csemicz község határáig lefutó Vág folyónak balpartja partbirtok aránya szerint.

52. sorszám. A *bodafalvi közbirtokosság* bejelentésére Bodafalun 1890. november 1-én 1429. ai. sz. alatt: a Bodafalu községben levő Demenovjanka nevű pataknak balparti vízmedre birtokarány szerint.

53. sorszám. A *Lehoczky család közbirtokossága* bejelentésére Királylehotán 1890. november 6-án 5733. ai. sz. alatt: a Királylehotá határában levő a) Fekete-Vág vízének s a Vág folyónak a szvarini k. kincstári teleptől a hybbei megyei Vág-hídig terjedő szakaszának bal partja; b) a Boczjanka pataknak a maluzsinai határtól a hybbei megyei Vág-hídig terjedő szakaszának jobb partja.

54. sorszám. *Kubinyi Bertalan* bejelentésére Felső-Dechtáron 1891. január 24-én 11714/1890. ai. sz. alatt: a Felső-Dechtár község határában levő 1. Lubelnicza patak egész medre. 2. A Vág vízének bal partja s a mennyiben a Vág vízének jobb partja is a község határában fekszik, annyiban a Vág vízének egész medre.

55. sorszám. 1. Az *Újvár-likavkai k. kincstári uradalom* és 2. a *Motkó és Paló-féle sztankováni Soltész család tagjai* bejelentése alapján 1891. évi január 25-én 11607/1890. ai. sz. alatt: a Sztankován község határában levő 1. Vág vízének és mellékágainak egész medre. 2. Árva vízének bal partja. A halászat joga a két bejelentő felet közösen illeti s mint közös tulajdon igazolatott. Az igazoló határozat a kincst. uradalom részéről a k. törvényszéknél annak idején esetleges megfélebbzés végett bejelentetett.

(Folyt. köv.)

A Bódeni tó halászata 1914-ben.

(Folyt. és vége.)

Az Obersee és Untersee együttes eredményére vonatkozó, utolsó táblázatból azt látjuk, hogy a halfogás januártól kezdődőleg állandóan emelkedik, áprilisban csaknem hatszorosát éri el a januári eredménynek. A résztvevő halászok száma 48-ról 88-ra emelkedik, úgyszintén emelkedik a halhús átlagos értéke is, a mi természetesen a tavaszi nagyobb halkereslettel van összefüggésben. A fogási eredmény májusban hatalmas lendületet vesz s az júniusban is folytatódik; a halászok száma 122-re, mint maximumra, a halhús átlagos értéke pedig 1·86 fr.-ra emelkedik. Normális viszonyok között tulajdonképpen július-augusztus hónapok volnának a halászat kulminációs hónapjai; ekkor volna a legnagyobb fogási eredmény és egyidejűleg ekkor volnának a legnagyobb halárak is várhatóak. Az elmúlt 1914. évben csak az utóbbi következett be. A fogási eredmények kereken 5000 kg.-mal estek vissza, a mi meglehetősen megoszlik valamennyi halfogási hely és halfaj között, kivéve a tavi pisztrángot. Hogy a csuka és keszegfélék tavaszi ívása után azok fogása megcsappant, az valószínűleg normálisnak tekinthető. A júliusban résztvevő halászok száma 20-al lett kevesebb; a kisebb kínálat és nagyobb kereslet folytán az árak lényegesen emel-

kedtek, úgy hogy a halhús átlagos értéke elérte a 2·39 fr.-ot. Augusztusban újabb 3000 kg. visszaesést látunk, holott ebben a hónapban a rendes viszonyok között emelkedés szokott beállani. De még világosabban kidomborodik a világháború hatása, ha a táblázatból megállapítjuk, hogy augusztus hónapban az előző július hónappal szemben — a fogási eredmény egy ötödének visszaesése mellett — a halhús átlagos értéke kereken felére: 1·51 fr.-ra esett vissza, a mi még az áprilisi átlagnál is kevesebb. Érdekes a mellett, hogy jóllehet az összfogási eredmény tulajdonképpen az Oberseeben kereken 5000 kg. (20,000 fr.) visszaesést, az Unterseeben pedig 2000 kg. (2000 fr.) többletet tüntet fel, mégis az átlagos halhúsérték azért itt a júliusi 1·67 fr.-kal szemben 1·31 fr.-ra esett vissza. Szeptemberben aztán ismét emelkedik a fogás és csaknem eléri a júliusi mértéket, október-november hónapokban visszaesés mutatkozik, míg decemberben eléri az 1914. évi maximumot, a mi a Coregenusok ivási időszakának tudható be.

A statisztikai adatok ugyan a legkülönbözőbb eltéréseket és ingadozásokat mutatják (lásd a halhús átlagos értékét illetőleg a szt.-galleni Obersee és a thurgau-i Obersee adatait), a melyek kétségtelenül az adatok hibáira vezethetők vissza, de ezen nem lehet csodálkozni, hisz ezúttal az első adatgyűjtésekről van szó. Másrészt a látszólagos ellenmondások magyarázatát megtaláljuk, ha tekintetbe

A német halászok és német hajók legénysége által 1914. évben fogott és partra hozott halak.

H a l f a j o k	Obersee		Untersee		Összesen		1 kg halhús átlagos értéke M-ban
	kg.	M	kg.	M	kg.	M	
<i>Marénák:</i>							
Coregenus Wartmanni	180,728	223,735	30	27	180,758	223,762	1·24
Coregenus Macrophthalmus	8,365	9,497	6,555	7,796	14,920	17,293	1·16
Coregenus fera	3,314	4,276	6,009	6,587	9,323	10,863	1·17
Coregenus hiemalis	3,789	4,481	—	—	3,789	4,481	1·18
Coregenus marena	260	353	—	—	260	353	1·35
<i>Pisztrángok:</i>							
Sebespisztráng	401	1,233	—	—	401	1,233	3·07
Ezüstpisztráng	3,857	9,747	737	2,216	4,594	11,963	2·60
Kövipisztráng	9	17	33	104	42	121	2·88
Szivárványospisztráng	53	155	—	—	53	155	2·92
Saibling	182	287	—	—	182	287	1·58
Pérhal	96	144	289	461	385	605	1·57
Menyhal	1,926	2,921	23	29	1,949	2,950	1·51
Csuka	4,089	5,748	5,164	7,343	9,253	13,091	1·52
Fogassüllő	65	108	3	4	68	112	1·65
Sügerfélék	4,536	3,026	9,340	6,518	13,876	9,544	0·69
Ponty	532	569	159	159	691	728	1·05
Keszegfélék	6,388	2,437	3,901	1,562	10,289	3,999	0·39
Czompó	933	1,089	142	138	1,075	1,227	1·14
Márna	71	65	203	163	274	228	0·83
Féherhalak	6,333	1,984	6,285	1,488	12,618	3,472	0·28
Angolna	52	84	3	5	55	89	1·62
Harcsa	5	7	8	10	13	17	1·31
Egyéb halak	118	26	49	13	167	39	0·23
Összesen	226,102	271,989	38,933	34,623	265,035	306,612	1·16
Ezzel szemben 1913. évben	318,686	432,448	61,370	57,404	380,056	489,852	1·29
1912. évben	237,343	346,393	57,068	50,830	294,411	397,223	1·35

vesszük, hogy nagy különbségek vannak az Untersee és Obersee között a halállomány, az üzem és a hal-értékesítési viszonyok tekintetében, a mi különben határozott kifejezésre is jut a táblázatokban.

A rendelkezésre álló német statisztikai adatok a svájci adatokkal szemben nemcsak a Bódeni tóra vonatkoznak, hanem kiterjednek a Rajnának Stein-Baseli német határszakaszára is. Az egyöntetűség és az összehasonlítás kedvéért nézzük csak az Obersee és Untersee német adatait (l. 129. l.).

E táblázatból kivehetőleg, az 1914. évi német fogási eredmények az Oberseeben, valamint az Unterseeben is úgy mennyiségben, mint értékben felülmulják a svájciakat, a svájci halászok azonban magasabb átlagértéket értek el, a mi különösen az Untersee adatainál jut kifejezésre. A német fogási eredmények átlagos értéke 1·16 M. (kereken 1·40 fr.), míg a sveiczi 1·59 fr. volt; ez a különbség is különben az 1914. évi eseményekre vezethető vissza, mert 1913. évben, illetőleg 1912-ben a német halászok által fogott halak átlagos értéke 1·29 M. (kereken 1·55 fr.), illetőleg 1·35 M. (kereken 1·60 fr.) volt.

A német statisztikai adatok szerint a kék maréna (*Coregenus Wartmanni*) áll úgy mennyiség, mint érték szerint az első helyen, ennek értéke az összesen fogott halak 70·9%-a (a sveiczi adatok szerint ez a halfaj ott 77·7%-kal szerepel).

Mennyiség szerint ezt a különböző halfajok a következő sorrendben követik: *Coregenus macrophthalmus*, sügérifélék, fehérhalak, keszegfélék, fehér maréna, csuka, tavipisztráng, kilch, menyhal, czompó, ponty, sebespisztráng, pérhal, márna, közönséges maréna, saibling, egyéb halak; a többi halfaj 100 kg.-on alul maradt.

Az egyes parti államok közül 1914. évben a Bódeni tó német halászatában (beleértve a Rajna határszakaszát is) a fogott halak értékének Baden 70·9%, Württemberg 25·3% és Bajorország 3·8%-val részese.

Az osztrák adatok végül az alábbi táblázatban vannak feltüntetve:

Az osztrák halászok és osztrák hajók legénysége által 1914. évben fogott és partra hozott halfajok.

H a l f a j o k	Mennyisége kgr.	Értéke kor.
<i>Marenák:</i>		
<i>Coregenus Wartmanni</i>	2314	4720
<i>Coregenus Macrophthalmus</i>	480	589
<i>Coregenus fera</i>	1199	1703
<i>Coregenus hiemalis</i>	132	253
<i>Pisztrángok:</i>		
Sebespisztráng	5	16
Ezüstpisztráng	486	1756
Kövipisztráng	28	88
Pérhal	44	82
Menyhal	609	1269
Csuka	1907	3608
Sügérifélék	382	532
Ponty	1047	1889
Keszegfélék	2308	1709
Czompó	562	697
Márna	22	26
Féherhalak	1667	1052
Angolna	16	29
Saibling	13	37
Fogassüllő	257	613
Harcsa	149	232
Vándor alóza	5	10
Összesen ...	13632	20910

A vándor alóza fogását *dr. Surbeck* kétségesnek tartja, mert ezen halfaj, mely a lazaczhhoz hasonlóan a tengerből kerül fel a Rajnába, sok év óta Baselen felül egyáltalában nem volt látható, miért is meglehetősen biztonnával feltehető, hogy az osztrák fogási statisztikában e tekintetben valamiféle tévedés van.

A táblázat már első tekintetre mutatja, hogy a Bodeni tó osztrák részének halászati üzeménél mások a viszonyok. A *Coregenus Wartmanni* ugyan az osztrák statisztikai táblázatban is úgy mennyiség, mint érték szerint első helyen áll, míg azonban annak értéke a sveiczi statisztikában a kifogott halak összértékének 77·7%-a, a németben pedig 70·9%-a, addig ez az osztrák statisztikában csak 22·5% a. Az osztrák halászati üzemből tehát ez a halfaj távolról sem oly jelentőségű, mint akár a sveiczi, akár a német halászati üzemből.

Az osztrák statisztikai táblázatból kivehetőleg a *Coregenus Wartmanni* évi fogása mennyiségileg hasonló a keszegfélékéhez. Ezt követik mennyiségileg a *Coregenus fera*, ponty, míg valamennyi többi halfaj 100 kg.-on alul marad. Úgy látszik a Bódeni tóba egykor kihelyezett fogassüllők különösen annak osztrák részén tartózkodnak, mert míg a sveiczi statisztika szerint csak 18 kg., a német szerint pedig csak 68 kg. volt az évi fogási eredmény, addig ez az osztrák statisztikai táblázatban 257 kg.-mal szerepel.

Még csak az az egy volna említésre méltó, hogy, míg az összes fogott halak átlagos értéke az osztrák statisztikában 1·53 korona, addig a sveicziiban 1·59 frank, a németben pedig 1·16 márka.

A Bodeni tó fogási eredménye a három államban kereken 425,000 kg. halat tüntet fel 625,000 frank értékben.

A mi Balatonunkhoz képest, a melynél csak valamivel kisebb a Bodeni tó (Balaton = 600 □-kilométer, Bodeni tó = 539 □-kilométer), a kifogott halmennyiség csekély, mert körülbelül a fele a Balaton rendes évi zsákmányának, értéke azonban aránylag 200%-kal nagyobb, mert a Bódeni tó halanyaga túlnyomó részben nagyértékű nemes anyag; a *Coregenusok* maguk a fogások nagyobb felét képviselik.

Hogy az eredmények normális esztendőben még jobbak, azt a remélhetőleg hamarosan elkövetkező békés évek sorozata bizonyára igazolni fogja. *k.*

A magyar halászat szakirodalma.

Irtá: **Vutskits György dr.**

(Folytatás.)

701. *Muraközy Endre*: Az ugrai halasgzdaság. I. l. XXI. évf. 1911. 10. sz. p. 74.

702. *Náday Lajos*: Halászat és hydrobiológia. I. l. XIII. évf. 1911/12. 22. sz. p. 207—208.; 23. sz. p. 215—218.

703. — A vízgazdászati és a mennyiségi plankton-elemzés. Term. Közl. 45. k. 1913. p. 208—211.

704. — Halainkon élősködő rákfélék. „Halászat”. XV. évf. 1914.; 16. sz. p. 179—181.

705. — Halainkban élősködő néhány nevezetesebb féreg. I. l. XV.-évf. 1914. 23. sz. p. 254—257.

706. *Nagy Sándor*: Régi magyar megfigyelések. A halak vándorlásáról. A harcra rabló voltáról. A keszegéről. Termtud. Közl. XIX. k. 1887. p. 471. Budapest.

707. *Nagyküüllőmegyei*: Mi akadályozza a halászati társulatok alakulását. „Halászat”. III. évf. 1901/02. 22. sz. p. 161—163.

708. *Nemo*: A halászatnak mint vízhasználatnak helyzete és a mezőgazdasághoz való viszonya. I. I. III. évf. 1901/02. 2. sz. p. 9—10.
709. — A lehalászás. I. I. III. évf. 1901/02. 5. sz. p. 34—35.
710. — Egy nagyszabású halasgazdaság. I. I. III. évf. 1901/02. 8. sz. p. 53—55.
711. — Pisztrángtenyésztés. (Könyvismertetés.) I. I. III. évf. 1901/02. 9. sz. p. 67.
712. — Halélettani kísérleti állomás. I. I. IV. évf. 1902/03. 6. sz. p. 41—44.
713. — A tógazdaságokban észlelhető hibákról. I. I. IV. évf. 1902/03. 8. sz. p. 59—60.
714. — Tanulmányok. I. I. IV. évf. 1902/03. 9. sz. p. 65—67. 10. sz. p. 81—83.
715. — A halak úszóhólyagja. I. I. IV. évf. 18. sz. p. 139—141.; 19. sz. p. 148—150.
716. — Mire ügyeljünk a mesterséges halasításnál. I. I. IV. évf. 1902/03. 23. sz. p. 183—184.
717. — A sügér és a süllő. I. I. IV. évf. 1902/03. 24. sz. p. 190—192.
718. — Dr. Walter E. nyomán: A ponty és pisztráng életfeltételeiről. I. I. V. évf. 1903/04. 1. sz. p. 1—3.
719. — A rákvész. I. I. V. évf. 1903/04. 3. sz. p. 17—18.; 4. sz. p. 25—26.; 5. sz. p. 33—34
720. — A palicsi halasgazdaság jövedelme. I. I. V. évf. 1903/04. 7. sz. p. 49—53.
721. — A folyók hal szintjéről. I. I. 1903/04. V. évf. 23. sz. p. 187—188.
722. — Rovarirtás és haltenyésztés. I. I. V. évf. 1903/04. 24. sz. p. 198—199.
723. — Halkereskedelmünk és a halarak. I. I. VI. évf. 1904/05. 1. sz. p. 1—4.; 3. sz. p. 17—19.
724. — A pisztrángivadék szabadjára eresztéséről. I. I. VI. évf. 1904/05. 9. sz. p. 65—68.
725. — Törpeharcsák közveinkben. I. I. VI. évf. 16. sz. p. 121—122.
726. — Növények szerepe a tógazdaságban. I. I. VI. évf. 18. sz. p. 137—138.
727. — Akvárium Budapesten. I. I. VI. évf. 19. sz. p. 149—151.
728. — Mennyiben káros a fűrészpor a halakra. I. I. VI. évf. 1904/05. 20. sz. p. 158—159.
729. — Czompótenyésztés. Fordította: Leonhardt E. után. I. I. VI. évf. 1904/05. 24. sz. p. 189—191.
730. — A pérhal. A Fisch. Ztg. után. I. I. VI. évf. 1904/05. 23. sz. p. 182—183.
731. — Pontyhizlalás. I. I. VII. évf. 1905/06. 1. sz. p. 4—5.; 2. sz. p. 11—13.
732. — A halak hőmérsékletére vonatkozó megfigyelések. I. I. VII. évf. 3. sz. p. 18—20.
733. — Őszi lehalászás. I. I. VII. évf. 1905/06. 5. sz. p. 35—37.
734. — A természetes haltáplálék keletkezéséről. I. I. VII. 1905/06. p. 41—43.
735. — A homár. I. I. VII. évf. 1905/06. 8. sz. p. 61—62.
736. — Halszállítás és a vasutak. I. I. VII. évf. 1905/06. p. 61—62.
737. — Halszállítás és a vasutak. I. I. VII. évf. 1905/06. 9. sz. p. 65—66.
738. — Vámtarifa és vámszerződés a halászatért. I. I. VII. 1905/06. 13. sz. p. 100.
739. — Bécsi halkiállítás és halvásár. I. I. VII. évf. 1905/06. 16. sz. p. 126—127.
740. — Egy és más a halasításra szánt vizekről. I. I. VII. évf. 1905/06. 17. sz. p. 133—134.
741. — A szennyvízkérdés a bajor parlamentben. I. I. VII. évf. 1905/06. 19. sz. p. 150—152.
742. — Tokfélék a Dunában és a Fekete-tengerben. I. I. VII. évf. 1905/06. p. 156—158.
743. — A kis tógazdaságokról. VII. évf. 1905/06. 21. sz. p. 164—166.
744. — A pisztrángivadék élettanához. VII. évf. 1905/06. 23. sz. p. 182—184.; 24. sz. p. 191—192.
745. — Orvhalászat a Balatonon és az ellene irányuló védekezés. I. I. VIII. évf. 1906/07. 2. sz. p. 10—12.
746. — Költségvetési vita és a halászat. VIII. évf. 1906/07. 9. sz. p. 65—68.
747. — A halászatnak nyújtandó kedvezményekről. I. I. VIII. évf. 1906/07. 12. sz. p. 90—91. 13. sz. 97—99.
748. — Elmélet és gyakorlat. I. I. VIII. évf. 1906/07. 16. sz. p. 121—122.
749. — A halastavakról. I. I. VIII. évf. 1906/07. 16. sz. p. 123—125.
750. — Kistógazdaságainkról. I. I. VIII. évf. 1906/07. 3. sz. p. 18—20.
751. — Walter után. A szivárványos pisztráng ívási ideje. I. I. VIII. évf. 1906/07. 19. sz. p. 148—149.
752. — Élőhalak szállításáról és eltartásáról. I. I. VIII. évf. 20. sz. p. 155—157.; 21. sz. p. 165—166.
753. — Adatok a halaspiacok szervezéséhez. I. I. VIII. évf. 1906/07. 22. sz. p. 169—171.; 23. sz. p. 177—179.; 24. sz. p. 185—188.
754. — Galócza a Garamban. I. I. IX. évf. 1907/08. 3. sz. p. 22.
755. — Pontytáplálék keletkezéséről és fejlődéséről. I. I. IX. évf. 1907/08. 4. sz. p. 26—27.
756. — Folyószabályozás hatása és annak ellen-súlyozása halasítással. I. I. IX. évf. 1907/08. 14. sz. p. 111—113.
757. — Tapasztalatok a pisztrángra alapított gazdálkodás terén. Patakbeli halászat. I. I. IX. évf. 1907/08. 15. sz. p. 119—121. 16. sz. 127—128. Költsége és ivadék-ápolása. 17. sz. p. 135—136.; 18. sz. p. 143—145.
758. — A tóvizek tisztántartásának eszközeiről. I. I. X. évf. 1908/09. 7. sz. p. 49—50.
759. — Új sporthorgász-egyesület. I. I. XII. évf. 1910/11. 12. sz. p. 89—90.
760. *Novus*: Magyar-román halászati egyezmény. I. I. IV. évf. 1902/03. 20. sz. p. 155—159.
761. *Nowickiego*: O Ribach dorzeczy Wisly, Styru, Dniesteru i Prutu W. Galicyi Krakowie. 1889. (Pisces Galicizae.)
762. *Nowitzky M.*: A lazac halászata és tenyésztése a Poprádban. Halászati Lapok. I. évf. 2. sz. p. 23—25. Budapest, 1881.
763. *Nyári Gyula báró*: Az aranyponty és aquarium. Zoologiai Lapok. I. évf. 1889. p. 20.
764. *Observer*: Porosz halászati novella terve. „Halászat”. VIII. évf. 1906/07. 3. sz. p. 21.
765. — Az új bajor halászati törvény. I. I. VIII. évf. 1906/07. 24. sz. p. 190.
766. — A halászat az állami költségvetési vitában. I. I. IX. évf. 1907/08. 19. sz. p. 155—157.
767. — A legutóbbi állami költségvetési vita. I. I. X. évf. 1908/09. 8. sz. p. 64—65.
768. — Az esztergomi halászati társulat tíz éves tevékenysége. I. I. X. évf. 1908/09. 10. sz. p. 78—79.
769. — Egy felvidéki halászati társulat. I. I. X. évf. 1908/09. 11. sz. p. 88—89.; 12. sz. 95—97.
770. — A tófenék és annak művelése. I. I. X. évf. 1908/09. 13. sz. p. 101—103.
771. — A közvizek tisztántartására vonatkozó intéz-

- kedések Bajorországban. I. I. X. évf. 1908/09. 14. sz. p. 107—110.
772. — A halkereskedés szervezése. I. I. X. évf. 1908/09. 18. sz. p. 139—140.; 20. sz. p. 155—157.
773. — Japán halfaunája. I. I. X. évf. 1908/09. 23. sz. p. 182—185.
774. — A hálók eltartásáról. I. I. X. évf. 1908/09. 23. sz. p. 184—185.
775. — Haltermelők és halkereskedők. I. I. XI. évf. 1909/10. 2. sz. p. 15—16.; 3. sz. 29—30.
776. — Schiemenz után. Haltenyésztés és halbetegségek. I. I. XI. évf. 1909/10. 3. sz. p. 20—22.
777. — A szennyvizek és azok tisztításának kérdése biológiai szempontból. XI. évf. 1909/10. 5. sz. p. 36—38.
778. — A költési évad küszöbén. I. I. XI. évf. 1909/10. 8. sz. p. 58—60.
779. — Rákászás és teletetés. I. I. XI. évf. 1909/10. 9. sz. p. 65—67.
780. — Zólyomvármegyei Halászati Társulat köréből. I. I. XI. évf. 1909/10. 12. sz. p. 94—96.
781. — Városi csatornaszennyvizek tisztántartása halastavak segítségével. I. I. XI. évf. 1909/10. 13. sz. p. 101—103.
782. — Fagykár a tógazdaságban. I. I. XI. évf. 1909/10. 14. sz. p. 104—106.
783. — A költési évad végén. I. I. XI. évf. 1909/10. 16. sz. p. 121—123.
784. — Halastavak termőképessége. I. I. XI. évf. 1909/10. 17. sz. p. 129—131.
785. — Japán halászata. I. I. XI. évf. 1909/10. 22. sz. p. 174—175.
786. — Válasz. I. I. XII. évf. 1910/11. 2. sz. p. 9—12.
787. — A fejes domolykó mint ragadozó. I. I. XII. évf. 1910/11. 3. sz. p. 21—22.
788. — Halászati kiállításokról. I. I. XII. évf. 1910/11. 4. sz. p. 27—29.
789. — Kímélet jelentősége a halászatban. I. I. 1910/11. XII. évf. 5. sz. p. 37—38 ; 6. sz. p. 43—45.
790. — Ismerik-e a halak a vizet, melyben tartózkodnak? I. I. XII. évf. 1910/11. 8. sz. p. 57—59.
791. — Coester nyomán. A járulékhalkáról. I. I. XII. évf. 15. sz. p. 113—115.
792. *Ocken*: Allgemeine Naturgeschichte für alle Stände. VI. Bd. Stuttgart, 1836.
793. *Ordódy L. u. Korizmicz Lad.*: Die Herrschaft Bélye. Wien, 1883. p. 99—106.
794. *Országos halászati felügyelőség ismertetése*: A fogassüllőikrák. Különlenyomat a „Köztelek“ 1895. évi évfolyamából.
795. — A rák. 1898.
796. — A ponty a mezőgazdaságban. Kisebb állóvizeink és tavaink hasznosítása. Budapest, 1899. p. 1—37.
797. — Pisztrágtenyésztés. Budapest, 1901. p. 1—5.
798. — Útmutató a halászatról szóló 1888. évi XIX. törvénycikk végrehajtásának ellenőrzése tárgyában. Budapest, 1901. p. 1—25.
799. — A halaszgazdaságok megadóztatása. Halászat. III. évf. 1901/02. 20. sz. p. 145—148.
800. — A fogassüllőikrák gyűjtése és költése. Budapest. 1907. p. 1—9.
801. *Orosz Endre*: Az apahidai „réti őstelep“ konyhahulladék faunája. Természettud. Közl. Pótfüzetek. XCVI. 1909. p. 73.
802. *Ortvay Tivadar dr.*: Angolna a potscheni Duna-ágban. A pozs. orv. term. egyesület közl. 1892/93. VIII. p. 257. és Pozsony megye állatvilága. 1902. p. 205.
803. — Pozsony vármegye és területén fekvő Pozsony, Nagyszombat, Bazin és Szentgyörgy városok állatvilága. I. kötet. Állatrajzi rész. Pozsony, 1902. Halak. p. 198—213.
804. — Pozsony vármegye természetrajzi viszonyai. Magyarország vármegyei stb. (Évszám nélkül.) Halak. p. 22.
805. *Öreg horgász*: A horgászat. „Halászat“ 1900/01. II. évf. 20. sz. p. 131—133.; 21. sz. p. 141—142.; 22. sz. p. 150—152.; 23. sz. p. 157—159.
806. — A vlák. I. I. III. évf. 1901/02. (Természet V. évf. melléklete) 4. sz. p. 29—30.
807. — A fonóhorgászat. I. I. III. évf. 1901/02. 10. sz. p. 74—75.; 11. sz. p. 82—83.
808. — Horgászati apróságok. I. I. IV. évf. 1902/03. 13. sz. p. 102—103.
809. — Vidrahistóriák. I. I. V. évf. 1903/04. 12. sz. p. 96—97.
810. — A ponty horgászata. I. I. V. évf. 1903/04. 16. sz. p. 132—133.; 17. sz. p. 142—145.; 18. sz. p. 149—150.
811. — Pisztrághorgászat. I. I. VI. évf. 1904/05. 12. sz. p. 92—93.; 13. sz. p. 101—103.; 14. sz. p. 115—117.; 15. sz. p. 125—126.; 17. sz. p. 131—134.; 18. sz. p. 140—141.
812. — A ponty és süllő fejlődéséről. I. I. VIII. évf. 1906/07. 8. sz. p. 60—62.
813. — A vontatott horog. I. I. VIII. évf. 1906/07. 14. sz. p. 107.
814. — A nagy harcsa. I. I. VIII. évf. 1906/07. 16. sz. p. 122—124.
815. — A harcsa és horgászata. I. I. IX. évf. 1907/08. 23. sz. p. 188—189.; 24. sz. p. 196—197.
816. — A süllő és horgászata. I. I. X. évf. 1908/09. 13. sz. p. 104—105.
817. — A Ferencz-csatorna halászati viszonyai. I. I. X. évf. 1908/09. 14. sz. p. 113—114.; 15. sz. p. 120—121.; 16. sz. p. 129—130.; 17. sz. p. 137.
818. — A vontatott horog. I. I. XIII. évf. 1911/12. 25. sz. p. 237—238.
819. — Horgászati megfigyelések. I. I. XIII. évf. 1911/12. 27. sz. p. 258—259.
820. — Horgászati megfigyelések és újdonságok. I. I. XIV. évf. 1913. 2. sz. p. 19—22.
821. — A halolló és borító vaskosár. I. I. XIV. évf. 1913. 3. sz. p. 31—32.
822. — A csuka és horgászata. I. I. XIV. évf. 1913. 10. sz. p. 108—111.
823. — Az éjjeli fenékhorgog. I. I. XIV. évf. 1913. 14. sz. p. 156—157.

(Folyt. köv.)

Halászat Kínában.

Irta: **faltai Faltay László.**

Kína halászata sokkal régebbi multra tekint vissza mint a többi halászatot űző népek ezen ősfoglalkozása; eredetét már a ködös monda és regevilág mondja a magáénak, a mi ott kelt világra a SHERESADE szultána ajkairól, mikor a porcellán-tornyokkal ékes kínai halastavakról beszélt.

Azóta sok víz folyt le a — Pei-ho, Jangce gyöngy folyó és a többi sárga, iszapos, majd sziklás, zúgókkal tele kínai folyamok medrében és az ezer szövevényes kanálisok mocsaras, homokos, ezeréves szennyel, hulladékkal tele csatornáiban, de még mindig, sőt most már szakértelemmel, modern eszközökkel halásznak mindenféle szerszámmal a „Menny birodalmá“-nak, a „Közép“ országának sárgabőrű, ferdeszemű alattvalói.

A kínai halászatnak a tulajdonképpen megteremtője, első nagy szervezője, hogy úgy mondjuk, „államosította“

Krisztus előtt körülbelül 40 századdal szorította rá kortársait a szakszerű halászat művelésére és megértve a halászat nemzetgazdasági jelentőségét, az egész birodalmat, úgynevezett halászkerületekre: tsao-hing-tsze-ho-k-ra osztotta be, a melyeknek élén kerületi halászfőnök, a tsao-tsze-hui állott, a kinek kötelessége volt a kerülethez tartozó vizek, folyamok, tavak, csatornák területén a halászatot rendszeresíteni, arra a népet taníttatni és a halgazdaságot a népelelmezés szempontjából fenntartani.

Szinte hihetetlen, de Jézus születése előtt 2000 évvel a kínaiaknak óriási haltenyésztésük volt, meszeszerűen nagy halkereskedést űztek, számos híres könyv és tudományos munka foglalkozott a szakszerű halászat fejlesztésével és a fő halászati felügyelő, az ország legfőbb mandarinjai sorában a hetedik volt, vésett piros gombbal a fején.

Az első híres kormányfő, a ki a halászat tulajdonképpeni megteremtője volt, *Chiang-Tzu-ya*-nak hívták és *Wen-Waug* kínai császár első minisztere volt, a kinek a nép „tsa-hui-dse”, azaz „halkereskedő” nevet adta.

Chiang-Tzu-ya idejéig, bár már elődei is többé-kevésbé szervezték a halászatot, a halkereskedelem és különösen a hal elszállítása távolabbi vidékekre, nem volt rendszeres és hasznos iparág. A „halkereskedő” miniszter aztán rendszeresítette a halkereskedelmet és pompás, jóformán a mai modern európai, illetve amerikai halszállítási módokhoz hasonló módszert rendelt el.

Elsősorban a halászati kerületek székhelyein óriási söraktárakat állíttatott fel, majd ezt követte a halak felaprítását végző műhelyek, csomagolóhelyek felépítése, míg végre, last not least, a vámművek és halászkaszárnyák megteremtése és alig három évtizeddel Wen-Waug trónralépte után Kína füstölt és szárított halat, sózott és olajozott kagylósrakot szállított Indiának és a többi körülfekvő államnak, Perzsiát sem véve ki az exportra váró országok közül.

A régi mandarin írások, kínai halászati feljegyzések foglalkoznak a halfeldolgozás módszereivel és ezekből megállapítható, hogy a kínaiak a folyami és tengeri halat ezelőtt négyezer évvel csak úgy aprították, sózták, napon szárították, vagy páczolták, füstölték és olajba rakták, mint napjainkban a modern halfeldolgozó üzemek, sőt felfedezték, hogy a jégvermekben fagyasztott és a jégvíztől nyirkos, csúszós hal nem elég finom étel nagyurak asztalára, habár a tengeri halat fagyasztva, valami hólyaghoz hasonló kínai papírfélébe (ting-hi-se) csomagolták, hogy száraz maradjon, utánozva, vagy inkább évezredekkel megelőzve a nyugati kulturától csak tavaly elfogadott papírpakolási módot és úgy küldték el a halat az ország belsejében székelő mandarinok asztalára.

Hogy milyen volt a halfeldolgozó műhely, arról gyönyörűen beszámol a Moa-tszé-k több könyve, írván a Tsin-Kuang-Fu-ról, a Sang-Ti-ről, a kik tervezték és elrendelték a „halfeldolgozó” építését.

A műhelyek berendezése, ha nem is állt a mai mechanikai tökély fokán, mindenesetre felülemelkedett a primitívségen és még ma is megcsodálható szerkezetekkel bír. Óriási kőből faragott sózóterek, illetve kádak, bronzüstök, mosóteknők, bambuszból készült zúzó-szerkezetek és óriási, „333” teremből álló bambuszléccekből készült szárítóhelyiségek és végre vastag kőfalépítményű raktárak jellemzik az óskínai halfeldolgozó-telepek berendezését, mely ha pontos tömegmunkát kellett végeznie, nem sokkal maradt hátra a mai modern eszközök mellett sem.

A halfeldolgozás és kereskedelem mellett természetesen gondoskodni kellett a haltenyésztésről is, a mi kiegészítő része a halgazdálkodás munkálatainak.

A kínaiak már jó pár ezer esztendő előtt ismerték az ivadékhalkihelyezés, fészekóvás stb. műveleteit, sőt a mesterséges megtermékenyítés proceduráját, nagy ünnepekkel egybekötve űzték, szelvényben-hosszában, az egész kínai birodalom területén nagy óriási bronztálakban a páva farktollaival kavargatva meg az ikrát és ráöntött tejet, vagy pedig a mesterséges, ikrával telített fészkekre, óriási medencékben, ráeresztve a hím halat, hogy megtermékenyítse meg a petéket.

Az ókor, majd a középkor és az újkor, egészen a mai modern időkig, természetesen eltörölte még az emlékét is a hajdani híres kínai piscikulturának és ma már az az akkori értelemben nem létezik többé, bár még ma is, mint nagy halászatot űző nemzet, Kína joggal formál igényt halászatának méltánylására.

A kínai halászat és a mai Kína haltenyésztése sokak előtt egészen érthetetlen, csodavilágot tár elénk, a mi azonban nagyon is reális alapokon nyugszik és nagyon is érthető valósággá válik, ha egy kissé a dolgok mélyére tekintünk.

Kína a halak eldorádója, bizonyos tekintetben ugyanis a folyók, kanálisok és Délkína szövevényes víziútjai, csakúgy, mint a falvak, városok apró-cseprő tavai, rettenetes piszokban és hulladékban bővelkedő vizek, melyekben bizony a kolera- és pestisbacillusaival sokszor egy fészekben terem meg hihetetlen tömegben a legtöbb haltáplálékot adó alsóbbrendű állati szervezet és így a halnak a leghízalóbb, legjobb táplálék, állandóan oly mértékben áll rendelkezésre, hogy a legnagyobb falánkság is kielégítésre talál, mi sem természetesebb tehát, hogy ezek a halak hihetetlen gyorsan szaporodhatnak, fejlődhetnek, gyarapodhatnak és mivel Kína lakosságának körülbelül egy huszadrésze él halászatból, érthető, hogy Kínának ma virágzó, a nép élelmezését magas fokon előmozdító halászata van.

A természetes szaporodáson kívül Kínának jelenleg is elsőrangú, bár európai izléstől elütő módszerű haltenyésztése van, a mely lehetővé teszi, hogy egész halászfaluak keletkezzenek egy 2—3 hektár területű halastó környékén, a mely falu egész lakossága kizárólag a halastóból él meg, a kínai viszonyokhoz mérten fényesen.

Az ívás idején a falu apraja-nagyja azzal foglalkozik, hogy a szabadvizekből az ikrát összegyűjtik és azt apró tálakban, vedrekben költetik ki, a mi rendszerint egy időben történik meg az egész vidéken.

A kikelt ivadékhalakat azután szintén vödörökben kihordják a vízzel borított rizsföldekre (árvíztől, vagy pedig öntözőcsatornáktól előntött elrekesztett részre), a hova előzőleg bizony az emberi trágyával tele vödöröket is kiborogatják és itt nevelik a halakat 3—4 cm. nagyságúakra, a mikor is belegurítatnak a halastóba, a hol rohamos fejlődésnek indulnak.

Egy év leforgása alatt a bő táplálkozás folytán a halak elérik a 2 kg. súlyt és akkor kezdik el tulajdonképpen halászni őket. Egy ilyen hálnak az ára, különösen Délkínában, soha sem emelkedik 40 szapekánál magasabbra, a mi körülbelül 30 fillérnek felel meg.

A hal húsa túlságosan zsíros és azért talán nem oly ruganyos, mint a mi halainké és sokan az európaiak közül nem állják az erős iszapos szagát. Ez azonban az elkészítésnél eltüntethető, ha az ember tudja a módját. A kínaiak és a gazdagabbak konyháján úgy készítik el a halat, hogy erős fekete teafozettel leöntik és bedör-

zsölik a vadzsálya levelével, mire körülbelül hasonlít az íze a mi harcsánkéhoz és bizony kitűnő étel lesz belőle.

Ha még tekintetbe vesszük, hogy a kínaiak nagyon primitív halászeszközöket használnak és a csolnak, háló, meg a többi halászeszköz alig kerül valamibe, könnyű lesz megérteni, hogy miként fizetődik ott ki egy „jókarban tartott halgazdaság”.

Persze a folyók mentén mégis másképp van. Ott a folyami halászok megállapított egységárért, európai, vagy amerikai, újabban pedig japán halfeldolgozó-telepnek szállítják a halat oly hihetetlen mennyiségben, hogy a gyár alig győzi feldolgozni az anyagot (Kuang-Tse-Fu-Cantonban 60,000 sámpán szállít halat) és az áldott vízterület sohase merül ki. Csoda! Ma körülbelül 27 halfeldolgozó-telep működik Kína területén, melyek közül nyolcz van japán kézen. Halsajt készül majd a tömérdek halból, csak úgy, mint az egykori Koreában.

Csakhogy ezt a halsajtot és füstölt szárított halat apró, cseresznyevirágos japán emberkék fűtyköse fogja hordókba sajtolni.

TÁRSULATOK. EGYESÜLETEK.

Az Országos Halászati Egyesület június 16-án választmányi ülést tartott *báró Tallián Béla* v. b. t. t. elnöklete alatt. Jelenvoltak: Báró Inkei Pál és Landgraf János alelnökök, Corhus Béla, dr. Goszthony Mihály, Makfalvy Géza, Kuttner Kálmán pénztáros, Purgly Pál (Siófok), Répássy Miklós ügyvezetőtitkár, Scheiber József, Simonffy Gyula, Végh János másodtitkár-jegyző és Zimmer Ferencz választmányi tagok. Távolmaradásukat kimentették: Ajtics-Horváth Dezső, Metzli Camil és dr. Rátz István.

Báró Inkey Pál üdvözölte *báró Tallián Béla* elnököt, a délvidéki királyi biztosi minőségétől való felmentésekor kapott *legfelsőbb kitüntetése* alkalmából. Az elnök meleg szavakkal köszönte meg az üdvözlést.

1. A választmány tudomásul vette a földművelésügyi miniszter 51,014/II. B. 2. 916. sz. leiratát, melylyel az egyesület módosított alapszabályait jóváhagyta és a jóváhagyott szöveget 500 példányban kinyomtatja.

2. Olvastatott a m. kir. földművelésügyi miniszter 51,153/II. B. 2. 1916. sz. leirata a tógazdaságok részére újabban engedélyezett 10 vagon malomhulladéknak az igényelők között leendő kiosztása tárgyában. Ezzel összefüggésben olvastatott a *Korpaközpont átírata*, mely szerint a jelenlegi szükséglet mielőbbi megrendelését kéri, hogy ez az alkalomszerűleg annak idején rendelkezésre jutó készletekből fokozatosan kiutalható legyen majd. A titkárság pedig bemutatta a fentiekre vonatkozó *igénybejelentést*, továbbá dr. Hirsch Alfréd haltenyésztőnek az aradi gőzmalom leégésére s ezzel együtt a részére kiutalt malomhulladék egy részének elpusztulására vonatkozó levelét.

A választmány beható tárgyalás után úgy határozott, hogy az engedélyezett 10 vagon malomhulladéknak a kérelmező 6 tógazda között leendő szétosztását *vízterületeik arányában* javasolja, a *sorrendet sorshúzás útján* döntötték el a következő eredménnyel:

1. Corhus Béla	(2067 kat. hold)	---	600 q
2. Bárdibükki tógazdaság	(130 " ")	---	38 "
3. Zsigeri (ivadék) tógazd.	(120 " ")	---	37 "
4. Iharosi tógazdaság	(120 " ")	---	35 "
5. Dr. Hirsch Alfréd	(373 " ")	---	110 "
6. Halteny. részvénytársaság	(621 " ")	---	180 "

Összesen 1000 q

Erről a Korpaközpontot átiratilag értesítik.

3. A titkárság bejelentése alapján egy konkrét esetből kifolyólag tudomásul vették azt is, hogy a tógazdaságok részére szükséges *melász* vagy a gazdasági felügyelőségek utalványa alapján, vagy az Országos Halászati Felügyelőség útján kieszközölt földművelésügyi miniszteri engedély alapján szerezhető be.

4. *Csusner János nagybecskereki hálókötélgyáros* megsebesült művezetőjének katonai szolgálat alól való felmentése ügyében tett lépésekkel kapcsolatban. *Zimmer Ferencz* előadta, hogy a természetes vizekben a *fogóeszközök és ehhez szükséges anyagok hiánya* miatt a halászat nem úzhető eredményesen s a nehézségek megszüntetése érdekében illetékes helyeken megfelelő intézkedést sürget. Többek hozzászólása után az *elnök* megállapítja a kérdéssel kapcsolatos fontos közgazdasági érdeket s rámutat arra, hogy *Szerbiában fejlett kendertermelés* lévén, a belgrádi főkormányzósághoz kellene kérést intézni a földművelési minisztérium útján a hálókészítéshez szükséges *nyersanyagok* átengedése tárgyában.

A választmány a fenti értelemben *felterjesztést* intéz a földművelésügyi miniszterhez.

5. A titkárság ismertette a földművelésügyi miniszter 50,950/II. B.—2. 1916. sz. leiratát a *halárák hatósági helytelen megállapítása elleni jogorvoslat* tárgyában, mely szerint erre már az 1914. évi L. t.-cz. 1. §-a alapján jelenleg is meg van adva a törvényes mód. Tudomásul szolgált.

6. A földművelésügyi miniszter 50,818/II. B.—2. 1916. sz. leiratában *Magyarország halrajzának felderítése* tárgyában az egyesület munkájához a legteljesebb támogatását helyezte kilátásba. Ezzel összefüggésben a titkárság bejelentette egyebek között azt is, hogy a „Balaton Halászati Társulat” e munka anyagi támogatására 1000 koronát, az „Érsekújvári halászati társulat” 50 koronát szavazott meg. A választmány a fentieket örömmel és köszönettel vette tudomásul és a kiküldött bizottság eddigi intézkedéseit jóváhagyta.

7. *Zimmer Ferencz* felszólalására tárgyalatott a *hullámterti kubikgödrök kérdése*, hogy az árvizekkel odajutó halak ivásából származott halivadék megmentése mi módon volna leghathatósabbban elérhető. Igen beható megvitatás után a választmány úgy határozott, hogy az egyesület *felterjesztést* intéz a földművelésügyi miniszterhez a már meglévő rendelkezések megújítása iránt a kubikgödröket a folyómedrekkel összekötő vízlevezető árkok létesítése és fenntartása tárgyában.

8. A titkárság előterjesztése alapján az *egyesület tagjai sorába felvették*: Nikits Vince (Lugos), Dobsa Imre (Makó), Bolgár János (Nagyecsalomia), Szob-kovári halászati társulat (Ipolyság), Zabik László (Szabadka), Torzsai halastó társaság, Udvardy János (Tököl), Dr. Kovács Vilmos (Tapolcza) és Dévai Sándor (Siómaros).

9. Titkárság végül bejelentette, hogy a Halászatban közzétett felhívás alapján Schwarz Izidor, a velencei tó bérlője, a harctéren küzdő 20. honvédhadosztály részére halfogó hálókat ajándékozott, melyeket a Hadsegítő Hivatal útján lehetne a katonákhoz eljuttatni az egyesület költségén. A választmány a bejelentést helyesléssel vette tudomásul és az ajándékozónak köszönetet szavazott.

Több tárgy nem lévén, az ülés véget ért. (—gh.)

A Fehér-Körösi halászati társulat f. évi június hó 5-én tartotta *Kokas József* elnöklete alatt Kisjenőn rendes évi közgyűlését. Az igazgatói jelentés szerint az orvhalászat megakadályozása végett az ármentesítő

társulat gátóreit bízta meg a halászat felügyeletével. A társulati vízterületnek süllyővel való benépesítése nem vezetett eddig a kívánt eredményre, mert a süllyőkrák kihelyezése idejében mindig nagy áradás volt. Az ármentesítő társulati kubikgödöröknek az anyamederrel való összeköttetésének fenntartása igen nagy nehézségekkel jár, mert a kiásott összekötő árkok minden árvízzel beiszapolódnak. A jövő évi költségeket 488·50 koronával irányozták elő s ehhez képest a tagok évi járulékát kat. holdanként 50 fillérben állapították meg. Végül elhatározták, hogy a társulati vízterületet 5 bérleti szakaszra osztva fogják hasznosítani. *k.*

Az Érsekújvári halászlászlai társulat f. évi június hó 8-án tartotta Érsekújváron rendes évi közgyűlését *Ószi Dávid* alelnök-igazgató elnökle alatt. Az igazgatói jelentés szerint a társulat az egységes hasznosítást végrehajtotta s a társulati vízterületet 3 szakaszra osztva 1916. évi április 1-től kezdődőleg 6 évre bérbeadta és pedig az első szakaszt 35 K, a másodikat 150 K, a harmadik szakaszt 650 K-ért. Felkérték úgy az ármentesítő társulatot, hogy gátóreivel, mint a csendőrsőket, hogy közegeivel ellenőriztesse és felügyelje a társulati vízterületet. Ennek eredményéhez képest 20 esetben történt feljelentés az illetékes közigazgatási hatóságnál. Ezzel kapcsolatban sajnálattal említi, hogy egy ily tilalmi időben történt orvhalászat alkalmával 87 kg. halat koboztak el, melyet az előjáróság mindössze 50 K 18 fillér, azaz ötven korona 18 fillér, a mai időben igazán lehetetlenül csekély áron árvereztetett el. A pézsmapocokok fenyegető veszedelmére tekintettel, a társulat a halászbérlőket, felvigyázókat és gátőröket megfelelően kioktatta. A múlt évi számadások szerint 907·02 K bevétellel szemben 728·11 K kiadás merült fel. A jövő évi költségeket 415 koronával irányozták elő. Egyúttal elhatározták, hogy a jövedelem feleslegét egyelőre nem osztják szét az érdekeltek között, hanem azt a társulati tőkéhez csatolják s ezzel egy nagyobb haltenyésztési alapot teremtenek. Ezután az Orsz. Halászlasi Egyesületnek Magyarország halrajzában felderítése érdekében megindított munkájához 50 koronás adománnyal járultak hozzá. Végül a tisztújítás során elnökké: *Szalay Bélát*, alelnök-igazgatóvá: *Ószi Dávidot* újra megválasztották. Választottak ezen kívül 4 választmányi és 3 számvizsgáló-bizottsági tagot. *k.*

A Varrasúr-negyedi halászlasi társulat folyó évi június hó 15-én tartotta *Ajtics-Horváth Jenő* országgyűlési képviselő elnökle alatt Galántán rendes évi közgyűlését.

A múlt évi számadások szerint 4781·56 K bevétellel szemben 1969·75 K kiadás merült fel. A jövő évi költségeket 560 K-val irányozták elő s ehhez képest a tagok évi járulékát 20 fillérben állapították meg kat. holdanként. A társulati vízterület haszonbérszerződéseit 1916. évi december 31-én lejárván, a közgyűlés intézkedett az új bérbeadás iránt. A megüresedett társulati igazgatói állásra *Zeller Zoltánt* választották meg. *k.*

Lazizskóvidéki halászlasi társulat cím alatt Liptó vármegyében ismét egy új társulat alakult Liptószentkeresztben június 15-én. A társulat kötelékéhez a felső szakaszán *Mosnicza* nevű (középső szakaszán *Lubeljanka* és *Palugyajka*, legalsó szakaszán *Lubellize*) patak, továbbá a *Krizsjanka*, alább *Csemnik*, illetőleg *Szokolcsanka* nevű patakok tartoznak összes mellékágaikkal és mellékvizeikkel együtt, mintegy 110 kilométernyi parthossz (félmeder) terjedelemben. A kérdéses vizek összesen 10 község határában folynak le s az itt annak idején földesúri jogon igazolt halászlasi

jogosultságok nagyobb része közbirtokosságok tulajdonában van, egy eselben pedig, ugyanazon a meder szakaszon két jogosultat *közösen* illet meg a halászlasi joga. Az eddigi rendszertelen állapot és különösen a községek körül szabadon úzótt orvhalászlasi miatt a különben szép vizekben a pisztrángállomány igen megfogyatkozott. Az érdekeltek az alapszabályok megállapítása után egyhangúlag megválasztották elnökké *Thuránszky Zoltán* németlipcsei járási főszolgabíró és alelnök-igazgatóvá *Alexy Béla* nagypalugyai körjegyzőt. Az egyidejűleg letárgyalt és elfogadott üzemtervben a társulati vízterületet négy bérleti szakaszra osztották, melyeknek nyilvános árverés útján való értékesítéséről jövőben a társulat maga gondoskodik majd. (—*gh.*)

VEGYESEK.

Gyászeset. Amint részvétellel értesülünk, június hó 19-én hunyt el hosszas szenvedés után *Kunffy Károly* tolna-megyei földbirtokos, a ki halászlasi körökben a „Délvidéki halászlasi r.-t.” alapításánál tette nevét ismertté. Utóbb a vállalat halgazdasága, mely kereken 500 kat. hold terjedelmű (*Sussek, Szlavonia*) teljesen az ő birtokába ment át.

A magyar szardella. Egyik nagy napilapunkban szó esett mostanában egy 14—15 cm.-es halról, mely a *Scutari-tó*ban él s az albán népnek állítólag kedvelt tápláléka. *T. Ede* önkéntes pedig a lap szerkesztőségéhez intézett levelében azt állítja, hogy ő ezt a halat a *Latorczából* ismeri, ott a ruthén nép fogyasztja s „uklja” néven nevezi. *T. Ede* önkéntes úr ezt a halat magyar szardellának akarja elnevezni és jóízű, nem szálkás húsúnak mondja; a lap szerkesztősége ennek folytán valamilyen pisztrángféle halat sejt a ruthén név mögött rejtőzve. A dolgot látatlanban nem lehet ugyan biztosan tisztázni, de azért megjegyezhetjük a következőket: Ha csakugyan bizonyos az, a mit *T. Ede* önkéntes úr állít, hogy a rejtélyes magyar szardellát „uklja” néven ismerik a ruthének, akkor aligha lehet „magyar szardella” belőle, mert már van régi jó magyar neve: *szélhajtó kűsz* (*Alburnus lucidus*). Ezt a halfajt nevezik ugyanis oroszul és ruthénül is, sőt lengyelül is „uklja”-nak.*) Észak-Németországban ugyanezt „Ukelei”-nek hívja a nép. Egyike álló- és folyóvizeink legközségebb halainak. Kitűnő tömegtápláléka a fogassüllőnek s más ragadozó halaknak, de embernek éppen nem csemege, bár sok helyütt nagy tömegben halászlasi, de nem annyira húsáért, mint inkább *pikkelyeiért*, melyekből a hamisgyöngy gyártásához szükséges „essence d'orient” készül.

Ez a hal az irodalmi adatok szerint a *Latorczából* nincs eddig kimutatva, a mi éppen nem zárja ki azt, hogy mégis tömegesen él ott. Az „uklja” név is erre enged következtetni. Persze azt, hogy ez valóban így van-e s hogy a *Scutari-tó* hala azonos-e az *Alburnus lucidus*-szal, vagy az *Alburnus bipunctatus*-szal, csak úgy lehetne eldönteni, ha valaki a *Latorczából* denaturált szpiritusban „uklja” példányokat, *T. Ede* önkéntes úr pedig a *Scutari-tóból* magyar szardellát küldene be hozzánk. *Dr. U. E.*

A budapesti halpiacz. A hozatalok jegelt halból, főképp az *Aldunáról*, tetemesek. Ellenben az élő hal, a csekély, még visszatartott készletektől eltekintve, alig

*) Tótul viszont „okljajká”-nak hívják a *sujtásos kűsz* (*Alburnus bipunctatus*), mely az előbbinek egyik legközelebbi rokona s annyira hasonló hozzá, hogy a nép sokhelyütt nem is különbözteti meg.

számbavehető, sőt a közép és apró élő ponty teljesen hiányzik.

A fogyasztás, mivel a halár ma is csak fele más húsáraknak, az előhaladott idény ellenére is élénk. Most is a katonaság a főfogyasztó, melynek, másfajta halak hiányában, sok esetben süllő, harcsa és kecsge is jut, mint a piac fölöslege.

Míg az élelmiszerek ára nem csappan meg (a sózott tőkehal ára is 4 K nagyban; néhány hónappal ezelőtt 1.6 K volt! Szerk.), a halárak olcsóbbodása sem várható.

A budapesti piac halárai nagyban:

Kecsge nagyság szerint	4.— 8.— K
Süllő, nagy	8.— 10.— "
" , közép	7.— 8.— "
" , apró	5.— 6.— "
Ponty, élő, nagy	6.— 7.— "
" " , közép	— — "
" " , apró	— — "
" jegelt	4.— 6.— "
Harcsa, vágó	8.— 10.— "
Harcsa, közép	5.— 6.— "
Csuka, élő	— — "
" , jegelt	4.— 6.— "
Czompó	5.— 6.— "
Kárász	3-20— 4.— "

Hivatalos árjegyzés.

Budapest székesfőváros vásárcsarnokaiban és nyílt piacain 1916. május 24. és június 24. között.

Áringadozások kilogrammonként fillérben.

	Kicsinyben		
	Nagyban	a vásárcsarnokban	a nyílt piacokon
a) Édesvízi élő hal.			
Ponty, nagy	480— 600	600— 700	} 400—700
" kicsiny	400— 540	420— 640	
Harcsa, nagy	600— 800	1000—1100	} 600—600
" kicsiny	—	700— 800	
Csuka, nagy	—	600— 700	} 500—600
" kicsiny	—	500— 600	
Fogassüllő, dunai	—	—	—
Kárász	200— 280	280— 400	240—400
Czompó	400— 480	400— 560	300—520
Márna	—	—	—
Keszeg	—	—	—
Pisztráng	—	2000—2000	—
Kecsge, nagy	—	—	—
" kicsiny	600— 800	—	—
Apró, kevert hal	—	360— 360	200—320

b) Édesvízi jegelt (nem élő).

	Nagyban	Kicsinyben	
		a vásárcsarnokban	a nyílt piacokon
Ponty, nagy	320— 550	460— 560	} 240—500
" kicsiny	280— 360	300— 440	
Harcsa, nagy	400— 700	600—1000	} 320—800
" kicsiny	350— 450	400— 700	
Csuka, nagy	400— 520	460— 600	} 220—500
" kicsiny	320— 440	320— 400	
Fogassüllő, orosz	—	—	—
" dunai	450—1000	600—1000	} 500—800
" balatoni, nagy	—	1200—1200	
" " kicsiny	—	700— 700	—
Kárász	140— 140	220— 360	120—320
Czompó	—	320— 360	220—400
Márna	—	360— 360	—
Keszeg	—	300— 400	120—300
Pisztráng	—	700— 700	—
Kecsge, nagy	—	1000—1100	} 500—700
" kicsiny	—	600— 900	
Sóreg	—	—	—
Tök	—	—	—
Viza	—	—	—
Apró, kevert hal	120— 280	200— 260	100—360
c) Rák.			
Folyami rák, nagy 1 db.	—	120—140	—
" " kicsiny "	—	40— 60	—

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

C. G. Miskolcz. A csapóhorog azonos a közönséges nyeles (kosztos) horoggal. A harcsára vonatkozó horgászatra közelebbit találhat lapunk IX. évfolyamában (1908. augusztus 15., 24. szám 196. l.). Egyébként kértük a közlemény beküldőjét is, hogy adna közelebbi felvilágosításokat. Mihelyt megkapjuk, közöljük.

CSILLAGFÜRTÖT

haltakarmányozás és vetés céljára bármikor szállít

MOLNÁR LAJOS
bizományos, Nyírbátor

Tógazdaságok figyelmébe!

Veszek **több ezer métermázsa** élő pontyot, czompót, kárászt stb.

ZIMMER FERENCZ halászmester, cs. és kir. udvari szállító **BUDAPEST**, Központi vásárcsarnok. Telefon: 61—24.

A SÁRDI TÓGAZDASÁG

Levélcím: Tógazdaság Sárd.

Sürgőnyezim: Tógazdaság Kiskorpád.

Vasutállomás: Kiskorpád.

ősi és tavaszi szállításra elad 1—2—3-nyaras javított wittingaui pontyot és anyapontyot, bajorországi aischgründi 1—3-nyaras és anyapontyot, japánpontyot (higoi), aranyorfát, naphalat, amerikai törpeharcsát, 1—4-nyaras tavi czompót, fogassüllőt, megtermékenyített fogassüllőikrát és minden egyéb tenyészhalat.

A tógazdaság kizárólag csak tenyészhalat termel.

Árjegyzékkel szolgál a Tógazdasági Intézőség Sárd és dr. Hirsch Alfréd Budapest, Klotild-palota.